

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 24

Gorica - 13. julija 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

Rešitev sveta — v evangeliju

Zdi se, da se človeška družba in njena kultura naglo bližata zatonu. Vse iznajdbe, ves gmotni napredek, vsa znanost in umetnost, vsa športna tekmovanja in vse, kar so nam novi časi prinesli, ni osrečilo človeštva. Nižje in nižje se pogreza. Na eni strani zemeljske poloble je človek zapadel že naravnost suženjstvu, na drugi strani pa ga slabi preveliko razkošje, ki prehaja že v rezbrdanost in moralno propast. Na Boga je pozabila vzhodna polobla, na svetost njegovih zapovedi pozablja zapadna polobla. Kjer pa ni vere v Boga in kjer ni pokorščine do božjih zapovedi, tam se to nad človeštvom vselej maščuje.

To je spoznal celó pogan — a globoki mislec Ghandi, voditelj Indijcev. Svojemu narodu je vedno in vedno dopovedoval, da je vera v edinega, živega in vsemogočnega Boga predpogoj narodovega obstanka, napredka in sreče, ker mora duh nadvladovati materijo; kot navodilo za praktično življenje je pa Ghandi — pogan — smatral Jezusov govor na gori izmed vseh navodil za najpopolnejše, ki posameznega človeka in človeško skupnost lahko osreči. Mož je imel Kristusov evangelij vedno pri rokah in se poglobljal vanj, zlasti ko je stal pred kakim važnim vprašanjem ali važno odločitvijo.

Posebno privlačno silo je čutil do Gospodovega govora na gori, kakor ga popisuje sv. evangelist Matej v 5. 6. in 7. poglavju. Ob ponovnem čitanju in premišljevanju tega govora, ki ga je imenoval sam: »veličina verskega ideala«, je poganski mož strmél. V tako kratkih, preprostih in vsem ljudem razumljivih navodilih Jezusovih je našel to, kar je zamažal po vseh drugih naukih, v najrazličnejših azijskih in evropskih verskih in filozofskih knjigah.

Kaj ko bi tudi današnji voditelji narodov začeli posnemati tega velikega misleca. Ko vidijo, in če niso popolnoma slepi, bi morali uvideti, da so podobni šoferjem, ki ne znajo voditi avtomobilov, pilotom, ki ne znajo obvladati letal, krmarjem, ki jim ladja nikakor noče po pravi poti do mirnega pristanišča. Po vsem, kar se dogaja, bi morali priti do zaključka, da njih vodstvo ni pravo.

Kaj ko bi tudi današnji voditelji narodov vzeli evangelij v roke, ga čitali, premišljevali, primerjali božje nauke z revnimi nauki, ki jih učijo njih šole, primerjali božje zapovedi z ukazi, ki jih dajejo njih državna oblastva. Kako bi se ob tem premišljevanju kmalu prepričali, da niso dobri šoferji, piloti in krmarji — in sicer zato, ker dajejo materji, strojem in vsej posvetni navlaki prednost pred duhom in duševnostjo, ker drugi sicer duševnost priznavajo, a v javnem življenju mirno gledajo, kako se v njih državah teptajo in kršijo zapovedi dane človeškemu rodu od najvišjega bitja — Boga.

Ob premišljevanju evangelija bi morali ugotoviti, da je zaradi njihove nevednosti voz človeške družbe temeljito zavozil, ker niso hoteli poslušati Kristusa — Učenika in Odrašenika in one matere, ki nam

Razgled po svetu

Višinski je imel prav?

Ko se je sovjetski zunanji minister Višinski vrnil s konference zunanjih ministrov v Parizu, je podal izjavo, da je na pariški konferenci zmagalo njegovo stališče. Zahodno časopisje je odgovorilo, da to ni res. Če pa si stvar malo globlje ogledamo, pridemo do zaključka, da je imel Višinski morda prav. Uspeh zahodnih velesil na pariški konferenci je zares kaj dvomljive vrednosti. Zakaj? Nemčija je še vedno razkosana na dvoje. Nekaj uspeha je bilo v gospodarskem pogledu ter pri mirovni pogodbi z Avstrijo, toda do sporazuma je prišlo le v tistih vprašanjih, v katerih si ga je Sovjetska zveza iz dolocenih razlogov želela. Kar njej ni prijalo, je ostalo vse pri starem, to je nerešeno. In zakaj je Sovjetom predvsem šlo? Zakaj so dali pobudo za pariško konferenco zunanjih ministrov? Moskva je hotela s tem korakom doseči zlasti dvoje: prvič ji je šlo za to, da čim bolj pridobi na času, da se lahko vojaško ter industrijsko pripravi za končni obračun z nekomunističnim svetom, ki ga čisto načrtno pripravlja. V ta namen pa je morala zahodne sile zazibati v lepe sanje, da ni nikake nevarnosti za vojno in da se zato Zahodu ni treba več oboroževati. Hotela je vplivati zlasti na Ameriko, da bi zmanjšala tempo svojega oboroževanja ter da ne bi uspešno podpirala evropskih držav z denarjem in orožjem. To je Sovjetska zveza delno tudi res dosegla, ker mnogi odločilni ameriški politiki, zlasti razni senatorji verjamejo slepo to, kar Sovjeti govorijo in ne tega, kar v resnici nameravajo. Drugič — pa je Moskvi šlo zato, da bi dosegla zase in za svoj blok čim večjo gospodarsko korist pod geslom obnove evropskih in trgovinskih stikov med Vzhodom in Zahodom. Ameriški krogi so to pobudo navdušeno sprejeli, misleci, da bodo s tem najbolj pridobili vzhodne narode za demokracijo, kar je seveda smešno. To bo le omogočilo rdečim oblastnikom, da bodo še lažje pritiskali na svoje podanike. Če je torej hotel Višinski na pariški konferenci doseči, da bi zahodne države zavlačevale z oborožitvijo in če je hotel prepričati izdatno ameriško pomoč svobodnim evropskim narodom, je imel morda prav, ko je rekel, da je v Parizu zmagal. Zmagal pa ni samo v tem primeru, če

jo je Kristus dal — svete Cerkve. Narodi, človeštvo bi se oddahnilo, ako bi voditelji vzeli kot poganski mislec Ghandi v roke evangelij, ako bi premišljevali prebirali Jezusov: Govor na gori, in tam v 6. poglavju enkrat morda po dolgem času spet poklekli in molili iz srca Gospodovo molitev: Oče naš...

je Zahod sposoben spregledati njegovo igro in če ne bo niti eno minuto miroval, temveč se bo vedno pripravljal, da odbije nevarnost, ki jo kujejo rdeči zarotniki v Moskvi.

Na vrsti je spet Tržaško ozemlje

Ko so Sovjeti izdali koroške Slovence in pustili svojega nekdanjega ljubčka Tita na cedilu, so se razširili glasovi, da so sovjetski diplomati v zasebnih razgovorih z zahodnimi diplomati pristali tudi na vrnitev cellega Svobodnega tržaškega ozemlja Italiji. Te glasove je potrdil v nekem javnem govoru tudi Titov pomočnik Moša Pijade. Da je na stvari nekaj res, oziroma da se nekaj plete, nam potrjuje dejstvo, da so v coni B jugoslovanske vojaške oblasti nenadoma zamenjale jugolire v dinarje, iz česar bi lahko sklepali, da nikakor ne marajo odstopiti te cone, Italija pa zahteva priključitev obeh con, torej tudi cone B. Sovjetska zveza bi s takim korakom spravila zahodni tabor v zadrego. Na eni strani bi morali držati obljubo, ki so jo dali 20. marca lanskega leta Italiji, to je, da ji vrnejo Svobodno tržaško ozemlje, na drugi strani pa se ne bi hoteli preveč zameriti Titu, ki ga zaenkrat hočejo podpreti, ker dela težave Stalinu. Če pa on noče zapustiti cone B, bi ga morali izgnati s silo, česar verjetno ne želijo. Po drugi strani se slišijo glasovi, da bodo skušali to doseči na ta način, da dajo Titu prepotrebno posojilo, za katerega že dolgo prosijo, in sicer pod pogojem, da preneha podpirati grške upornike in da zapusti cono B. Morda nam bo bodočnost v kratkem pokazala, kaj je na vsej tej stvari; v glavnem gre vsekakor za ugibanja.

Sovjeti iztrebljajo baltiške narode

Sovjetska vlada, ki je v drugi svetovni vojni zasedla baltiške države Litvo, Latvijo in Estonko, skuša narode teh držav iztrebiti. V baltiških državah se danes odigrava zločin, ki ga človeška zgodovina morda ne pomeni. Tako poročajo iz Litve, da je moral katoliški škof v Kovnu na zahtevo sovjetskih oblasti »odstopiti«. Škofa iz mest Vilna in Kaisedonis so pregnali v Sibirjo, škofa iz mesta Telsiai pa so komunisti ubili v Vilni. Poleg tega so sovjetske oblasti pregnale iz rodne grude v daljno strašno Sibirijo nad 700.000 litvanskih katoličanov, na njihova mesta pa so privedle enako število Rusov, ki so dobili imena prejšnjih litvanskih prebivalcev. Med pregnanci je okoli 1000 katoliških duhovnikov. V mestu Kovno je bilo 21 katoliških cerkva. Razen ene so oblasti

vse zaprle. Ali se ob teh zločinih nad celimi narodi vest človeštva kaj zbuja? Prav malo!

Gospodarska kriza

Gospodarska kriza, ki je reden pojav po vsaki vojni in smo jo v našem listu že večkrat omenjali ter tolmačili, je doslej najbolj prizadela Anglijo. V Angliji ne gre toliko za običajno krizo, za katero je značilna obilica proizvodov ter pomanjkanje denarja, ampak za posebne vrste krizo: za to krizo

je značilno pomanjkanje nekaterih vrst blaga, katerega država ne more uvažati, ker bi ga morala plačevati z dolarji ali zlatom, zaloge dolarjev in zlata pa so ji naglo pošle. Poleg tega gre tudi za tiho borbo med dolarjem in šterlingom. Amerikanci namreč trdijo, da bodo Angleži najlažje rešili krizo, če razvrednotijo šterling. Angleži se temu upirajo in bi si raje pomagali z dolarji, toda Amerika je precej gluha in jih noče posoditi ali dati več kot je predvideno po Marshallovem načrtu. Znaki krize se pojavljajo deloma tudi v Združenih državah, ki pa upajo, da jo bodo premagale.

Iz življenja Cerkve

Potrditev obsodbe kardinala Mindszentyja

Ker je državni pravdnik zaradi obsodbe kard. Mindszentyja in tovarišev apeliral na najvišje sodišče, češ, da je bila sodba premila, je apelacijsko sodišče izreklo sedaj končni pravdorek ter z njim potrdilo prejšnjo obsodbo. S tem so komunisti znova dokazali, da ne zapustijo začrtane poti, kadar gre za obsodbo ljudi, ki se ne morejo braniti. Vendar bo prišel čas, ko hosta izrekla svojo sodbo brez priziva nad vsemi krivicami, ki jih sedaj komunisti uganjajo, Bog in zgodovina.

Smrtne obsodbe na Slovaškem

Na Slovaškem so obsodili na smrt dve osebi zaradi nemirov, ki so nastali, ko so v cerkvah prebrali znano pastirsko pismo čehoslovaških škofov. V vasi Levokki na Slovaškem je nastalo veliko razburjenje med ljudstvom, ker je prišel v vas komisar z namenom, da bi odpeljal domačega župnika. Ljudje so se zbrali in komisarja ne prav lepo nagnali. Policija, ki je pozneje nastopila, je več oseb aretirala. Izmed teh so sedaj dve obsodili na smrt, devet drugih pa na različne kazni do deset let.

Škof odlikovan

V mestu Pontremoli (Massa Carrara) je dobil škof msgr. Sismondo srebrno svetinjo za hrabrost. V imenu vlade mu jo je pripel na prvi podminister Marazza. Odlikovanje so škofu podelili za hrabrost, ki jo je izkazal med vojno ob priliki, ko so Nemci zagrozili, da uničijo vse mesto, ker so partizani odpeljali dva nemška vojaka. Tedaj se je škof sam ponudil za poroka za odpeljana vojaka in njuno vrnitev. In res se mu je posrečilo, da je oba Nemca odkril ter ju pripeljal nazaj in tako rešil mesto pred uničenjem in maščevanjem.

Tudi indija prihaja

Nova Indijska republika je čutila potrebo, da naveže di-

plomatske stike s sv. očetom in je v ta namen poslala svojega poslanika v Vatikan. Sv. oče je novega poslanika dr. Desaja sprejel v slovesni avdienci 6. julija in imel ob tej priliki daljši nagovor. Indijski poslanik, ki je budist, je prišel v avdienco v posebni narodni noši. Pogani torej čutijo veličino sv. Cerkve in skušajo navezati prijateljske stike z njenim poglavarjem; »progressivne demokracije« jo pa grdijo in preganjajo. Res narobe svet.

Verska komedija

Tako bi lahko imenovali, kar se je godilo na Češkem v preteklem tednu ob priliki godu sv. Cirila in Metoda. Češki komunisti z vso laži-katoliško akcijo vred so priredili romanje na grob sv. Metoda na Velehrad, da izkažejo svojo veliko »vernost«. Tu je govoril izobčeni duhovnik Ploihar ter skušal prepričati ljudi o največji verski svobodi, ki vlada na Češkem, pri tem pa je seveda znova zapretel s preganjanjem vsem, ki »zlorablajo vero«. Ker niso mogli vsi na Velehrad, se je čel »vernih komunistov« podal na grad Devin pri Bratislavi, da na tem zgodovinskem mestu izpriča »svojo vero«. Uradni govornik je bil sam ministrski predsednik Zapotocki, ki je pa govoril o petletnem planu in o onih, ki ga sabotirajo, in kako jih bodo znali poiskati, pa čeprav se skrivajo po škofijskih dvorcih.

To so res zgledni verniki, da jih je vrag gotovo vesel.

V Romuniji

je zastopnik pravoslavne cerkve skupno z velikim rabinom in poglavarjem romunskih mohamedancev izrazil svoje zadovoljstvo zaradi verske svobode, ki vlada v državi. Seveda je mož lahko zadovoljen, saj mu je državna policija pritirala v njegovo cerkev vse katoličane z vsemi cerkvami in imetjem, vse njegove nasprotnike, katol. škofofe, pa zaprla. Tatič hvali tatiča.

ŠESTA NED. PO BINKOŠTII

Iz svetega evangelija po Marku.

Ko je bilo mnogo ljudstva pri Jezusu in niso imeli kaj jesti, je poklical učence in jim rekel: Ljudstvo se mi smili; kajti, glejte, že tri dni vztrajajo pri meni in nimajo kaj jesti. In če jih odpustim lačne na njih dom, bodo na potu omagali, zakaj nekateri izmed njih so prišli od daleč. — Njegovi učenci so mu odgovorili: Kako jih bo mogel kdo nasititi s kruhom tukaj v puščavi? — Vprašal jih je: Koliko hlebov imate? Ti so rekli: Sedem. — In velel je množici sedeti po tleh: in vzjel je sedmero hlebov, se zahvalil, jih razlomil in dajal svojim učencem, da bi jih položili pred množico. Imeli so tudi nekaj ribic. Tudi te je blagoslovil in velel položiti prednje. In jedli so in se nasitili. Nato so pobrali ostanke koscev — sedem košar. Njih pa, ki so jedli, je bilo kakih štiri tisoč; in jih je odpustil.

»Ljudstvo se mi smili«, govori Jezus. Ta beseda prihaja iz ljubečega srca, ki je vsemu človeštvu vzor požrtvovalne ljubezni. Za besedo je prišlo koj tudi plemenito dejanje, resnična pomoč.

V novejši zgodovini imamo nemalo zgledov, kako so nečimrni modrijani in slavohlepni politiki razglašali svojo ljubezen do »ljudstva«. Šli so tako daleč, da so Boga pahnili s prestola in postavili nanj »ljudstvo«. Že ob času velike francoske revolucije so začeli s tem malikovanjem in pozneje se je še mnogokrat ponovilo. Zgodilo se je pa — in to je usoda vsakega malikovanja — da se je za malika skrila satan, ki je zaklet sovražnik človeškega rodu, in ko so kratkovidneži mislili, da je »ljudstvo« zabogovalo in zavlada, tedaj so se začeli strašni časi za ljudi. Vsaka revolucija je neusmiljeno mučila in morila človeška bitja, razbesnelo se je sovraštvo, zdvijale najnižje strasti,

uničevalo se je imetje in blagostanje, začela se je beda, lakota in vojska, razvoj se je nagnil k propadu. Potrebna so potem dolga desetletja, da se dežela pomiri, da zavlada spet red in zakonitost in da se popravi nastala škoda. Če pa je narod že preveč izčrpan, ne najde več poti k obnovi in procvitu. Ravno Francija je tak svarilen zgled.

Pravi ljubitelj človeškega rodu je Bog stvarnik in odrešenik. On je rekel prvima človekoma: Rastita in množita se in napolnita zemljo in gospodujta stvarjem... On, ki je za greh napovedal kazen, je iz usmiljenja napovedal tudi odrešenje. Dal je zapovedi, ki urejajo človekovo razmerje do božanstva in razmerje človeka do sebe in sebi enakih. Dal je človeku visok cilj in po Jezusu Kristusu tudi sredstva, da ga more doseči. Pustil mu je tudi svobodo, da se mora sam odločiti za ta visoki cilj in s prosto voljo seči po sredstvih zveličanja. Samo enega Bog ni storil, ker ni mogel storiti: ni se odrekel svoji najvišji oblasti in časti; ni stopil s svojega prestola — v podobi je to govoreno — da bi človeka nanj posadil. Ustvarjena stvar ne more postati stvarnik, človek ne more postati postavodajalec vesoljstva, tudi človeška skupnost — kolektiv — ne more postati Vsemogočnost.

Satan, sovražnik človeštva, je v raj ušel, ker ni hotel biti s to blazno mislijo, da »bosta postala kakor bogova«. Ker sta verjela, sta postala nesrečna zase in za potomce.

Božje usmiljenje je spet prineslo pomoč in rešitev, ko se je Sin božji učlovečil. Zato Jezus govori z vso pravico in resničkoljubnostjo: Množica se mi smili. On ima res usmiljeno srce, ki želi in tudi zna pomagati. Zato pustimo prazne maruje brezbožnih »človekoljubov« in zatekajmo se zaupljivo k temu Srcu, ki je »dobroter in ljubezni poln«.

Socialna šola

Plače, družinske doklade in socialno zavarovanje

Sistem plač sam po sebi ni krivičen in bilo bi zmotno, če bi ga popolnoma nadomestili s sistemom, po katerem bi delodajalci in delojemalci v enaki meri delili izgubo in dobiček podjetij.

Pravilno in primerno pa je, da se plačilne in mezne pogodbe določijo s kolektivnimi pogodbami med delojemalci in delodajalci.

Vprašanje je, kako naj se določi pravična plača. Tu pridejo v poštev podobni razlogi, kot smo jih že omenili, ko smo govorili o vrednosti in pravični cenini dobrin. Če hočemo pravično oceniti vrednost dela in pravično plačilo za delo, moramo upoštevati individualni in socialni značaj dela. Pravično plačo torej določajo različne okoliščine.

Najprej pride v poštev delo samo, ki mora biti primerno plačano. To pa še nikakor ni vse. Treba je upoštevati, ali je

vse vrste delavcev in nameščencev. Pri tem je treba tudi upoštevati, ali je delavčeva žena doma, ali če tudi ona dela. Kjer država socialna zavarovanja tudi delno finansira, je tudi ona zastopana pri upravljanju socialnega zavarovanja.

Pri vsem tem je treba v javnem interesu upoštevati tudi položaj podjetij. Bilo bi krivično, če bi zahtevali od podjetja večjo plačo, kot jo podjetje dejansko zmora, ker bi podjetje na ta način propadlo in bi veliko število ljudi izgubilo zaposlitev in vir zaslužka. Seveda je tudi tu potrebna neka meja, kajti vsaka plača, oziroma mezda mora biti tako velika, da lahko delavec in nameščenec s svojo družino dostojno živita. Zato je treba v takih primerih skrbeti za obsežnejšo, popolnejšo in gospodarnjšo proizvodnjo.

Splošna blaginja nadalje zahteva, da delavec zasluži dovolj ne le za preživljanje sebe in

družine, marveč še nekaj več, da si naredi nekaj prihrankov in vsaj skromno premoženje. Meja za dajanje takih previškov je tam, kjer nastane nevarnost brezposelnosti. Skrbeti je treba, da je čim več ljudi zaposlenih in zato bi ne bilo pravično, če bi imeli nekateri razmeroma široko možnost prihrankov, na drugi strani pa bi bili drugi ljudje brez dela in bi ne mogli skrbeti za svoje vzdrževanje. V takih primerih imajo brezposelnost in prednost in previški ne smejo iti za povečanje plač, ampak za nastavljanje novih delavcev in nameščencev. Pri tem je treba upoštevati tudi to, da tudi podjetje ne sme v takih primerih računati na dobičke in masne dividende. Najprej je treba izkoristiti dobičke podjetja in nato šele se lahko načne fond, ki bi služilo tvorjenju nameščenskega premoženja.

(Dalje)

Slovenci v Argentini

Novo življenje na zdravih temeljih

Slovenski begunci v Argentini se po svojih najboljših močeh prizadevajo, da bi si ustvarili v novi domovini čim bolj domače življenje. Zato se zelo radi zbirajo ob raznih prilikah in slovesnostih. V ta namen jim služijo zlasti romanja k M. B. v Lujan ali v Lurd v sami okolici Buenos Airesa. Tako so v mesecu maju imeli krasno uspešno romanje v Lujan, ki je 60 km daleč od Buenos Airesa. Patri, ki božjo pot oskrbujejo, so rekli, da je bilo to res romanje, kakršnega imajo malokdaj priliko videti. Ljudje so prišli molit in k sv. zakramentom. Imeli so lepo procesijo po trgu. Na čelu je vihrala zastava s podobo svetogorske M. B. V sprevedu je bilo tisoč dvesto Slovencev, ki so peli, da je bilo nekaj vzornega. Teden pozneje se je skoro prav tako množica zbrala v Lurdu na robu Buenos Airesa. Tudi tam je bilo nekaj silno spodbudnega.

Sedaj imajo Slovenci v glavnem mestu na štirih krajih redno, dobro obiskano nedeljsko službo božjo. Posebno dobri so oni ljudje, ki so prišli iz taborišč na Koroškem. Ti so bili v ognju trpljenja res prečiščeni in so sedaj hrbtnica vsega narodnega dela.

Razne razdiralne sile so se umaknile in se zdi, da je ozračje res mirno, tako da smo lahko kar zadovoljni s slov. skupnostjo, ki daleč prekaša vsako drugo narodnost v argentinski deželi.

V nedeljo 12. junija so pa tam doli praznovali prav posebno spominsko svečanost, namreč »Žalno uro za pobile Slovence«. Bilo je nekaj izredno ganljivega.

Najprej je predsednik »Društva Slovencev« Miloš Stare imel govor, v katerem je poudaril, da so bile pač razne sile, ki so se borile v letih okupacije za svobodno domovino, a da so bile vse res narodne sile edine v programu: Mati, Domovina, Bog. Čeprav je slovenski narod imel tu pa tam kakega sina, ki je za nekaj časa odpadel od vere v Boga, vendar mirno lahko trdimo, da brezvercev Slovenci nismo imeli. In prav ta misel je vodila naš narod v borbi v težkih letih 1940 do 1945 zoper okupatorje z raznih strani sve-

ta, zlasti proti najhujšemu sovražniku, ki je prišel kot Judež, s poljubom miru, z vzhoda.

Govoru so sledile recitacije nekaterih pesmi in branje pisma iz domovine. Strahotno pretresljivo je bilo pismo očeta, ki je šel na Teharje na grob, kjer spita dva njegova sinova. Še par narodnih: »Oj ta vojaški boben, Gozdnič je že zelen...« in sledil je glavni del prireditve »Velika črna maša za pobile Slovence«, ki jo je napisal Jeremija Kalin.

Silna je ta pesnitev in silna je bila nje uprizoritev. Ni bila postavljena na oder v celoti, ker je predolga, a bistveni deli so se odigrali pred nami in ni bilo očesa, ki se ne bi zasolžilo ob vzkliku zbora: Vetrinje, oj Vetrinje! ali bi ne postalo vlažno ob strahotnem prizoru, kako partizani streljajo mlade fante med jokom žena in deklet.

Brez dvoma je ta pesnitev najmočnejša tvorba sedanjega časa in najbolj izklesan spomin trpljenja slovenskega naroda v letih strahote ob okupaciji in ob partizanski zasedbi.

Koledar za prihodnji teden

17. julija. NEDELJA. Šesta pobinski koštna. Aleš (Aleksij), sp., vzor duhovne preprostosti in skromnosti. — Marina.

18. PONEDELJEK. Kamil, sp. Najprej se je lotil vojaščine, a Bog mu je pokazal boljšo pot. Postal je duhovnik in je s posebno vneto strel celim taborom ter jih prevideval za smrt. Zato ga štejemo med zavetnike umirajočih. Sam je mnogo boleznih preživel in umrl l. 1614.

19. TOREK. Vincencij Pavelski. Živel je na Francoskem v dobi najvišje slave francoskih kraljev, delal je pa za božje kraljestvo. Ustanovil je kongregacijo misijonarjev »lazaristov« in kongregacijo usmiljenih sester. Častimo ga kot zavetnika krščanskih dobredelnih naprav.

20. SREDA. Jeronim Miani (Emilijan), sp. — Marjeta, dev. in muč.

21. ČETRTEK. Daniel, prerok. Po njem imamo ime Danilo pa tudi priimek Danev. Utrjeno kraško meštee Štanjel je po njem dobilo ime (St. Daniel).

22. PETEK. Marija Magdalena, spokornica. — Teofil (Bogoljub), muč.

23. SOBOTA. Apolinarij, škof muč. — Liborij.

Kam gremo?

V nedeljo 3. julija je tržaški škof imel v stolnici sv. Justa daljši govor, v katerem je med drugim povedal sledeče:

»Govorim o conii B, kjer nadaljuje s hinavskim opevanjem verske svobode, medtem ko hočejo sistematično uničiti versko življenje.«

V Kopru so zaprli oba frančiškanska samostana, v Vertinigli in v Izoli pa dve hiši sester in uničili, proti ljudski volji, vsako njihovo delovanje. Iz novih župnišč so izgnali župnike in jim tako onemogli dušno pastirsko delo. Neki župnik, ki so ga izgnali iz župnišča in kateremu niso dali nobenega primernega stanovanja, čeprav bi to lahko storili, je dolgo časa bival v mali in mrzli zakristiji in si s tem pokvaril zdravje. V Kopru so povedali veliko procesijo na čast sv. patronu Nazariju zaradi fizikulturenega nastopa, ki bi ga lahko imeli, ne da bi bilo treba prepovedati te starodavne in slovesne pobožnosti. Med procesijo sv. Rešnjega Telesa v Piranu so zvočniki glasno oddajali na glavnem trgu razne pesmi, tako da je moral župnik, oblečen v sveta oblačila, protestirati, ker so se tudi ljudje zgražali nad takim početjem.

Neki župnik je bil po končanem dvomesečnem prisilnem delu, na katero je bil po krivici obsojen, ponovno obsojen na eno leto zapore, ker je med sv. mašo vprašal vernike, ali je res, da ga ne marajo, kakor je trdila obtožnica, in so verniki to zanikali.

V Vertinigli je umrl župnik, a cerkvena oblast ne dobi dovoljenja, da bi tja poslala naslednika. Ni mogoče poslati niti duhovnika, ki je rojen na STO in ima na ozemlju stalno bivališče, ter bi zato imel popolno pravico, da tam izvršuje svojo dušnopastirsko dolžnost. Narumen je jasen. Ker ni mogoče poslati duhovnikov iz Trsta, bo ta cona v kratkem času brez duhovnikov. To je najhujše, ker je že sedaj malo duhovnikov v conii B.

Po zvočnikih se na javnih trgih širijo nemogoča obrekovanja in grožnje. Proti temu se sploh ni mogoče braniti.

Policija sprašuje župnike, komu dajejo in pošiljajo krstne, poročne liste itd., če so jih poslali v Trst ali kam drugam, kakor da bi bilo to kak zločin; odnaša protokole iz župnih uradov; hoče celo vedeti koliko raznih obrazcev za listine je v uradu, kje in kdaj so bili kupljeni, stavi različna vprašanja o podrobnih cerkvenih zadevah. Vse pač greni vedno bolj že tako grenko življenje ubogih duhovnikov.

Pripravili so tudi zavode, v katerih zbirajo dečke in deklice iz dežel v starosti od 12 do skoraj 17 let, in v katerih se mladina kvari radi skupnega življenja. To mladino vzgajajo v sovraštvu do Boga in do vere.

Častijo mrtve, preganjajo žive

Na Poljskem je sedanja vlada podelila visoko odlikovanje: red Obnovljene Poljske spominu lublinskega škofa Vladislava Gorala. Ta škof je znan po vsej Poljski in po vsem svetu zaradi svoje neustrašenosti nasproti nacistom, ki so ga vsled tega internirali v Dachau, kjer je umrl leta 1943. Sedaj ga komunisti proslavljajo kot zgled »narodnega škofa«, češ, saj mi nismo proti škofom kot takim, temveč samo proti škofom politikantom. Toda ne pozabimo, da so tudi msgr. Berana proslavljali in odlikovali kot »narodnega duhovnika«, dokler jim je kazalo. Sedaj jim kaže proslavljati mrtve škofove, ki ne morejo protestirati, žive pa preganjati, ker so jim na potu.

Župnik Jožef Kragelj obsojen na smrt

Titovi komunistični krvniki, so si nakopali na vest nov zločin, Cerkev pa bo dobila novega mučenca: v Tolminu so komunistični sodniki pred dnevi obsodili na smrt nekdanjega župnika na Livku nad Kobari dom g. Jožefa Kraglja. Ker niso mogli naravnost povedati, da so ga obsodili zato, ker hočejo uničiti vero in duhovščino, so navedli za obsodbo druge stvari: da je podpiral domobrance, da je širil med ljudstvom katoliški list »Slovenski Primorec« (kako velik zločin!), da je trdil, da v Jugoslaviji ni svobode, da zapirajo in pobijajo duhovnike (kar je

najlepše dokazano z njegovo smrtno obsodbo!), da jemljejo kmetom zemljo (ali morda to ni res?) in tako dalje. Seveda so ga obsodili tudi špionaže. Mi pa vemo, za kaj gre. Za popolno uničenje služabnikov Kristusovih. Zadnje čase so se vrgli zlasti na mlajše duhovnike. Starejše pustijo, ker vedo, da bodo itak kmalu pomrli, mlajše pa na vse načine preganjajo in zapirajo. To je Titova demokracija in verska svoboda. In to »svoboda« bo podpirala Amerika, če bo Tita res denarno podprla. Prvi pogoj, ki bi ga moral Zahod staviti, če ima še kaj poštenja v sebi, bi moral biti ta, da mora Tito spoštovati v svoji državi osnovne človečanske pravice in svoboščine, zlasti pa svobodo vere.

Trst in Gorico. Pa so mi rekli, da jih ni. Morda bi jih dobil še na glavni pošti. Ker pa je bilo že proti večeru, so mi kar odsvetovali, da bi jih šel iskat, ker jih gotovo ne bi več dobil, ker so razprodane navadno že dopoldne. Obiskal sem karvarne. Prazno. Kave ne dobiš. V karvarni Slon sem dobil žganje. In to je vse, kar imajo. Ob deveti uri zvečer je Ljubljana kot izumrla. Redki so ljudje, ki jih srečaš na ulici. Tudi Tivoli, dasi lepo urejen, je brez parčkov. Sedaj si nihče ne upa na samotne stezice, ko pa ne veš, izza katerega drevesa bo stopil ozovec, te ločil od tvojega spremljevalca in nato vsakega posebej spraševal, kaj sta govorila. Na gradu kar mrgoli v visoki travi teh murenčkov, ki prisluškujejo.

Ijo, obljubljajo lepa posestva, ne povedo pa, da je v Italiji prav malo razdeljive zemlje, četudi bi razdelili vsa posestva, ki obsegajo nad 10 ha. Dovolj zgovorna je zgornja prva točka.

Kar se tiče velikih posestev, je jasno, da se nekatera morajo razkosati. Taka posestva so predvsem v Južni Italiji in na otokih. Kdor pa pozna dotične kraje, ve, da samo razkosanje ne vodi do nikakšnega cilja. Prej je treba zgraditi ceste, sezidati stanovanjske hiše in gospodarska poslopja, rešiti vprašanje vodovodov, izsušiti močvirja, itd. Ali naj si oni, kateremu bo dodeljena zemlja, napravi šotor sredi svoje zemlje? Od česa bo prve čase živel, s čim obdeloval zemljo, od kod bo dobil živilo? Cel kup vprašanj!

naj pa to vodi? Tudi tu je kup vprašanj?

Ali naj se da razlaščenim odškodnina za njih posestva in kakšna? Nekdo ima naložen svoj kapital v mestnih hišah, drugi v industriji in trgovini, nekateri v zemlji. Če razlašči slednje, moraš tudi prve in druge. Če pa teh ne razlašči, moraš zemljiškim posestnikom plačati odškodnino za odvzeto zemljo. Kdo pa naj plača, ali država ali tisti, ki zemljo dobi? Zopet vprašanje!

Slovence v Italiji agrarna reforma tudi briga, in sicer predvsem zaradi naših kolonov, ki bi morali postati samostojni kmetje. Število teh kolonov pa ni posebno visoko. V Slovenski Benečiji je prav malo kolonstva (mezzadri), samo nekaj bolj v ravnini.

Kar pa zanima ves naš kmečki življenj, je davčna reforma, ki bi morala oprostiti davkov gospodarsko šibkega, za katerega naj plačajo bogatejši sloji. Upajmo, da se bo to uresničilo z davčno reformo, o kateri se tudi mnogo govori.

OBISK ZA ŽELEZNIM ZASTOROM

Ob priliki pogreba pokojnega pesnika Otona Župančiča se mi je brez posebnih težav nudila prilika obiskati Ljubljano. Štirikrat sem prosil dovoljenje za obisk sorodnikov v Ljubljani, a vsakokrat zaman. Ob tej priliki pa je šlo vse le z osebo izkaznico in na besedo »to variša«, ki nas je spremljal. Iz pristižnega namena je bilo potrebno, da se spravi skupaj za pogreb stržarško zastopstvo. Pri izbiri niso bili prav nič natančni, zato sem poizkusil in je tudi šlo.

Na meji nobenih sitnosti s strani civilne policije. Le v Sežani so nas miličniki zadržali za cele tri ure in nas kaj temeljito preiskali. Nič ni pomagala beseda jamstva s strani našega spremljevalca in vodnika. Pregled moških in žensk je nekaj nujnega in vsakdanjega v Sežani. Baj je to vse v programu petletke, se je pošalil eden izmed potnikov. A to le prav tiho meni na uho.

Prispeli smo v belo Ljubljano. Zadnjikrat sem jo videl v jeseni 1941. Kolika sprememba! Srečavaš ljudi; vse gleda v tla, se ne pozdravlja; ne vidiš, ne prijatelj, ne prijateljic, ki bi veselo in razposajeno na ulici izmenjali par besedi. Na obrazih mladih in starih bereš bolest. Bolest je v duši, bolest na telesu, bolest v telesu.

Ura pogreba se je bližala. Ker smo pač bili uradni predstavniki s Trsta, je bilo edino varno, da se pogreba udeležimo skupno. Pogreb se je pričel iz vladne palače na Bleiweisovi cesti. Ljubljančani so stali in delali le »špalir«. V sam spreved so bili puščeni le predstavniki in zastopstva. Ljubljančanov je bilo v sprevedu le malo; tako mi je po pogrebu povedal star Ljubljančan. Zunanji izraz vseh pogrebcev je bil res silno žalosten. Neredki so bili slučajno slabosti moških in žensk. Vse je izstradano. Obleka pogrebcev je bila tako žalostna, da je nas navdajala bolest, ko so oči stotin in stotin obvisle na naših oblekah, ki pa tudi niso bile kaj posebnega, a vendar dostojne za pogreb.

Člani drame so menda za ta dan kar izpraznili gledališko garderobo. Ti so namreč bili edini Ljubljančani, ki so bili malo boljše oblečeni. Srečal sem univerzitetnega profesorja, ga pozdravil in malo pokramljal z njim. Na vprašanje, kako je kaj, mi je samo vzdihnil: »Kam smo prišli!« Šolska mladina, ki je stala na pločnikih, je bila dobesedno bosa.

Izstradani in bolni obrazi pa so glasno obtoževali trinoštvo oblasti. Po pogrebu sem obiskal svoje znance. Sreča, da sem prinesel s seboj nekaj dobrot, da smo imeli kaj jesti. Dobesedno in z eno besedo povedano: v Ljubljani ne moreš ničesar kupiti. Hotel sem kupiti par razglednic, da jih pišem prijateljem v

Na Vodnikovem trgu sem videl dolgo kačo ljudi. Zanimalo me je, kaj vendar delijo ali prodajajo, da ljudje tako potrpežljivo čakajo. Pa sem nesel svoj radovedni nos malo bliže. Pa me je takoj ozovec ustavil in mi pokazal, da je moje mesto na koncu in da bom pač dobil, če bo kaj ostalo. In kaj so prodajali? Rdečo redkvico!

Na binkoštno nedeljo je bila v Ljubljani birma. Da zatro vsako sled in otrokom lep spomin na ta dan, niso smeli biti na razpolago ne izvoščki z običajnimi koleselji, niti avtomobili. Prav tako so morali imeti ta dan zaprto frizerji. Na trgu pa nisi dobil niti pesti češnje. Belih oblek in podobnega veselja otrok si kajpada zastoj izkal. Čerkev pa so polne tudi ob delavnikih bolj kot v Trstu ob nedeljah.

Gospodarski listek Agrarna reforma in razdelitev zemlje v Italiji

Mного se govori o agrarni reformi v Italiji in marsikoga bo zanimalo, v čem tiči ta problem. Bolj kot

dolga razmotrivanja bodo odgovorile na to vprašanje gole številke naslednje razpredelnice:

velikost posestev		število	v %	obseg v ha	v % površine
od	do	0.50 ha	53,9	874.989	4,1
»	0,50	2	29,4	2.882.992	13,3
»	2	5	10,1	2.943.375	13,6
»	5	10	3,5	2.289.669	10,6
»	10	25	2,0	2.945.482	13,6
»	25	50	0,6	2.104.427	9,7
»	50	100	0,3	1.956.450	9,1
»	100	200	0,1	1.782.112	8,3
»	200	500	—	1.946.595	9,0
»	500	1000	—	971.159	4,5
nad 1000 ha		502	—	875.701	4,2
skupno		9.512.242	100,0	21.572.951	100,0

Iz navedenih številk se lahko marsikaj razvidi in sicer:

1) Če bi bila vsa zemlja razdeljena na enako velika posestva, bi ta obsegala malo več kot 2 ha ali okoli 6 naših njiv.

2) Velikansko je število prav majhnih posestev, to je do 1/2 ha. Teh je kar nad 5 milijonov ali nad

polovico vseh posestev.

3) 502 latifundista, ki imajo nad 1000 ha zemljišča, imajo v celoti več zemlje kot nad 5 milijonov majhnih posestnikov.

Ta tretja točka se da agitatorsko zelo izrabiti. In se tudi izrablja, posebno od strani socialkomunistov. Ti obljubljajo malim kmetom zem-

Sv. Anton v Trstu

Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla smo imeli v naši cerkvi birmo za slovenske otroke. Popoldne se je ogromna cerkev kar dvakrat napolnila. Druga leta je bila birma skupno za dečke in deklice, letos pa ločeno. Prezvisejeni je imel obakrat lep govor v našem jeziku. Na koro so dobri dve uri krasno prepevali naši cerkveni pevci. To je že njihova štiriletna navada. Sicer menda ni prijetno v vročem popoldnevu kar naprej disciplinirano prepevati, a na to naši požrtvovalni pevci niti ne mislijo. — Pri vsej lepo organizirani slovesnosti je bilo manj veselo to, da iz nekaterih okoliških vasi ni bilo skoro nič birmancev; šli so namreč k birmi ali že prej ali pa naslednjo nedeljo. To je pač usodno znamenje pomanjkanja vsake pametne zavesti. Prav v teh vaseh so tudi volitve pokazale, da Slovencev skoro ni več ali pa zelo malo. Zato vsa čast tistim vsem, ki so skoraj vse svoje birmance poslale k sv. birmi za slovenske otroke in to je bilo samo na praznik sv. Petra in Pavla pri Sv. Antonu.

Dolina

Danes vam nasujemo celo pest dolinskega drobiža:

VOLITVE: Hvala Bogu, da je minilo! Oni četrtek in petek pred volitvami je bil pri nas pravi »pekkel«. Nad strehami je bilo vpitja in kričanja kot bi se hudiči pretepali. Vsaka stranka je namreč imela zvočnike. Dobro je bilo edino to, da smo imeli samo tri stranke, sicer bi

ušesa in srca še bolj trpela. Sedaj smo tudi zadovoljni, da ima komunistična stranka priliko, pokazati ljudstvu, kako drži obljube. Obljuba je bilo zelo veliko, zlasti še na Prebenegu in v Mačkovljah, sedaj čakamo na dejanja.

PAZNIK MLADINE: Zadnje junijsko nedeljo smo imeli prvo sveto obhajilo. To je bil naš najboljši praznik v vsem solskem letu. Cerkev je bila en sam beli cvet. Beli nageljčki in veliki beli olandri so jo spremenili v prava mala nebesa. Prvoobhajilne sveče (33) so gorele na dveh oltarčkih v prezbiteriju. Otroci so jih med mašo darovali svoji župni cerkvi. Popoldne pa akademija, lepa in prisrčna, kakor se znajo otroci potruditi samo včasih v življenju. Ali naj vam povemo, kaj so pripravile skrbne matere skupno s sestrami za pogostitev prvoobhajencev? Veste kaj, letos vam tega ne povemo, pridite drugo pomlad za prvoobhajilni dan v Dolino in boste videli!

SV. BIRMA: Na praznik sv. Petra in Pavla smo se v dveh lepih avtobusih odpeljali v Trst k sv. birmi. Po izredno lepi slovesnosti v cerkvi smo se vrnili domov čez Kontovelj, Prosek. Na Proseku smo malo pogledali v kozarce, na Opčinah pa na krogotek. V največjem veselju smo se srečno pripeljali domov. Kakšna skrbna mamica je malo pogodrnjala, ker smo prišli seveda pozno in so »riži postali dolgie«.

ROMANJE: Prvo julijsko nedeljo smo bili v Padovi in v Benetkah.

PIERRE L'ERMITE Kako sem ubila svojega otroka

Gospa Yholdy in ujec sta dvignila glavo:

»Rožica, ali si morete misliti svojega sina, kako premišlja to prelepo pisemce?«

»O, seveda, pa še kako dobro! Teden dni bi ga imel dosti!«

»Tokrat sem pa res izvrstno pogodila, ko mi je prišlo na misel, da bi prestregla ta omedlna in sladkorna pisemca! Ali ga naj raztrgam?«

»Kaj pa, če bi jih shranila?«

»In če jih najde?«

»Prav pravite, prav!«

»Kakor zmerom, Rožica!«

Ujec ga je pogumno pretrgal... Ko je ravno končal, vstopi Dominik

ves zaskrbljen:

»Slišal sem, da je bil raznašalec pisem že tukaj.«

»Da, pravkar je odšel.«

»Ali je kaj zame?«

»Poglej, tu je še vsa pošta!«

Dominik je pogledal vse ovoje. Dobil je več pisem, časnikov in revij, vendar je bilo videti, da išče nekaj drugega, česar ne more najti.

Mati in ujec sta se držala, kakor bi čitala časopis, in od strani opazovala Dominika, ki se je obrnil in nejevoljen odšel.

Ko je zaprl vrata, se je ujec zakrohotal:

»A kaj si nisem dobro izmislil? Saj veste, lepa moja Rožica, da sem vprav jaz prišel na to misel!«

Čez nekaj dni sta prišli iz Meuse zopet dve pismi. Eno, prav ginljivo, mu je pisal Ludvik Bretagne; najprej se opravičuje, da se mu je drznil pisati, vendar misli — pravi

dalje — da ga bo razveselil, če mu pove, kako žive njegovi mali. Na koncu ga prosi, naj molji za njegovega očeta, ki je nevarno zbolel.

A tudi mali niso molčali. Vsak dan je prišla kakšna dopisnica, kjer so bili s svinčnikom napisani oni otroški stavki, ki ti sežejo naravnost do srca. Neki prav majhen dečko, ki so mu rekli »velikan«, je pozdravljal in objemal Dominika z obema rokama kakor svojo mamico, drugi mu je izrezaval palico, da se bo z njo lahko sprehajal po Parizu, tretji pa mu je zagotavljal, da je zanj daroval sv. obhajilo, zlasti za to, da ne bi utonil v neznanem Normou-tierju. Pristavil je, da ni še nikdar videl morja, kjer mora biti menda strašno dosti vode!..

Dominik ni dobil v roke niti enega pisma.

Kljub temu se mu je zdelo, da čuje nezaveden šepet nevidnih glasov, ki mu govore iz dalje.

Nekaj časa se je premagoval. Potem pa mu je bilo že dosti čakanja in nekega večera je spregovoril pri mizi:

»Čudno se mi zdi, da mi župnik nič ne piše!«

Mati zbadljivo skomizgne z ramami.

»Župnik? Mislíš, da njima drugega dela kakor pisariti taki veliki punčki, kot si ti!«

Ujec pa je poudaril:

»Kogá, župnik?! E, dragi moj, župnik te je kar lepo pozabil! A nič se ne boj, kadar se vrnem v Pariz, te bo že našel, ko bo potreboval denarja. Zdaj mu je zate in za tvojo gospo mater kot za...«

Dominika so te pripombe zadele v dno duše, ker je predobro čutil, da izvirajo iz samega sovraštva. Župnik res ni hitel z odgovorom, to

je lahko uvidel in se ni dalo nič pritažiti.

Srce se mu je paralo v žalosti... Pa se je tako zanesel na svojega župnika!

Mati pa je uživala ob njegovi potrnosti, ki se ji je zdela kakor prvi glas zvona, ki je oznanjal prvo nesporazumljenje, in kakor poč na prelepi posodi, ki jo je hotela na vsak način za vedno razbiti.

Kar se je namenila uničiti, je morala nadomestiti z nečim drugim. Zato je priganjala Dominika, da bi igral tenis z Lolito in njenimi tovarišicami, samo da bi se zamotil in razvedril.

Toda čeprav je bil Dominik po očetu Bask, ki se rad igra, mu je bilo dolgočasno pri tenisu.

Ujec pa ga je skušal privabiti celo v kuhinjo, kjer je z lastnimi rokami in v veliko veselje služničadi kuharil nekakovo ribjo juho, s ka-

V veličastni baziliki sv. Antona nas je presenetilo izredno veliko število mož in fantov, ki so kar oblegali obhajilno mizo. Popoldne smo obiskali sv. Marka v Benetkah. Koliko novega za tržaškega kmeta in perico! Bilo bi prav, da bi Slovenci s Primorskega večkrat naredili romanje v Padovo-Benetke!

OTROSKI VRTEC: Te dni so se zaprli tudi vrata otroškega vrta v Dolini. Vrtec vodijo č. šolske sestre. Letos smo imeli 25 malih šolarjev. Prav vse matere so izredno zadovoljne, otroci pa še bolj. Sedaj ob zaključku se je naš mladi rod dobesedno postavil s svojo lepo zaključno akademijo. Kar celo uro so nam predavali, deklamirali, kuhali, prali, brusili in seveda za konec tudi malo »zaplesali«. Preteklo nedeljo je imel naš vrtec razstavo svojih

drobnih ročnih del. Prav res smo bili vsi presenečeni. Kaj vse se nam pravi z dobro voljo in božjo pomočjo!

KINO: Če kdaj v soboto in nedeljo zvečer ne morete zaspati, obiščite naš farni kino na prostem! Kino ni dandanes sicer nič posebnega, posebnost je le ta, da vam nudimo same prvovrstne filme. Pridite in so prepričajte!

Občina Zgonik — po vojni poškodovano področje

V smislu nedavno podpisanega ukaza št. 126 se proglašajo občina Zgonik za »po vojni poškodovano področje«. To je bilo potrebno zato, da se lahko zviša državna pomoč občini za take zadeve kot so n. pr. stanovanjski načrti.

Vsakdo mora vložiti prošnjo pri županu, oziroma tržaški mestni občini, ako živi v Trstu, najkasneje do 31. julija 1949. Kdor po tem roku ne bo imel izkaznice, bo kaznovan.

Krojna šola

V vrsti raznih šol, ki so se ta mesec zaključile, je tudi trimesečni krojni tečaj, ki ga je Dobrodelno društvo priredilo v svojih prostorih Riva Piazzutta 18. Tečaj je vodila gč. Zora Piščanc in ga je obiskovalo 12 kandidatkinj. Bil je to po dolgem času prvi poskus krojne šole za slovenska dekleta v Gorici in se je popolnoma posrečil. Imeli smo priliko govoriti z nekaterimi obiskovalkami tega tečaja. Vse so bile izredno navdušene in zadovoljne, da so se ga udeležile. Saj so se sedaj seznanile z umetnostjo rezanja oblek in jim bo to zelo prav prišlo pri njihovem vsakdanjem življenju. Žal jim je bilo le, da se v tako kratkem času niso mogle še bolj izpopolniti.

Ker je ta poskus tako dobro uspel, bo Dobrodelno društvo priredilo jeseni nov krojni tečaj, na katerega že sedaj opozarjamo naše žensko občinstvo.

Društvo slov. katoliških učiteljev na Tržaškem

DKSU je imelo meseca junija svoj zadnji sestanek v letošnjem šolskem letu. Ob zaključku prvega leta društvo lahko z zadoščenjem ugotavlja, da njegovo delo ni bilo brez haska. Kaj pomenijo skripta presodi vsaka učiteljska moč, ki si jih je nabavila. In kakšnega pomena so bila predavanja, vedo tisti, ki so sestanke redno obiskovali. Naša topla želja je, da se DSKU razširi in ojači. Učitelstvo opozarjamo, da se skripta dobijo pri nadzorništvu v ulici Cavana 18.

Zahvala in priporočilo

Absolventi slov. strok. šole v Gorici se pristrčno zahvaljujemo vsem dobrotnikom, ki so prispevali k stroškom našega poslovnega večera. Dana nam je bila tako možnost in čast, da smo prebili nekaj ur skupno s svojimi profesorji in da bomo imeli najlepši spomin na završitev učenja na tej šoli. Sošolcem, ki sedaj zaradi opravičenih vzrokov niso uspeli, želimo, da pridejo po jesenskem roku z nami na novo pot.

Nekaterim izmed nas ne bo možno nadaljevati študije, zato se prav toplo priporočamo, da bi nas kdo sprejel v službo in nam tako omogočil majhen vir dohodkov. Za morebitna zanimanja bodisi trgovskega ali obrtniškega značaja prosimo, da se obrnete na ravnateljstvo te šole v ulici Randaccio.

Konec Mednarodne begunske organizacije

Mednarodna begunska organizacija je sklenila, da bo prenehala delovati po 30. juniju 1950. Skrajni rok, do katerega bo sprejemala nove begunce

je 31. avgust 1949. Izjeme so le otroci brez spremstva, ki bodo sprejeti tudi po tem roku, nadalje begunci, ki bodo zapustili svojo domovino po 31. avgustu 1949, in bodo lahko zaprosili za sprejem do 15. oktobra tega leta. Po 15. avgustu se bodo lahko vpisale tudi osebe, ki bodo prosile le za pravno in politično zaščito.

IRO je nadalje določila 31. december 1949 kot skrajni rok za sprejem beguncev v taborišča razseljenih oseb. Končno bo 30. junija 1950 prenehala dajati podpore in vzdrževalnino vsem beguncem razen onih, za katere je že v teku repatriacija ali preselitev v nove kraje in tistih, ki so potrebni trajne pomoči ter zanje ni bilo moči drugače poskrbeti.

V IRO so po novem lahko sprejeti tudi tisti, ki so živeli v krajih, ki so bili po mirovni pogodbi odstopljeni Jugoslaviji in so optirali za Italijo, pa njihova zadeva še ni rešena, kakor tudi oni, ki so rok za opcijo zamudili.

Športni teden

TOUR DE FRANCE

6. S. Malo = Les Sables (305 km): Deledda (Francija). 7. Les Sables = La Rochelle (92 km): Coppi (Italija A). 8. La Rochelle = Bordeaux (262 km): Lapebie (Francija). 9. Bordeaux = S. Sebastiano (228 km): Caput (Ile de France). 10. S. Sebastiano = Pau (191 km): Magni (Italija B).

Dirkači so že dospeli do vznožja pirenejskega gorovja (Aubisque 1708,

Tourmalet 2114, Aspin 1489, Peyresourde 1563).

Francoz Marinelli je moral predati »rumeno srajco« Italijanu Magniju.

TENIS — V polfinalu tekmovanja za Davisov pokal (evropska cona) je italijanska postava (Cucelli = Casnepele) znatno premagala jugoslovansko (Mitič = Palada.) Končni rezultat: Italija = Jugoslavija: 4:1.

Football — V polnem teku je rusko nogometno prvenstvo. Vodi Dynamo iz Moskve pred Rdečo Armijo in leningrajskim Zenitom.

D A R O V I

ZA »KATOLIŠKI GLAS«

Dekliška Marijina družba namesto cvetja na grob materi večč. gospo. da voditelja gospe Emilije Brumat 3000; dve ženski iz Podgore 210.— lir.

ZA »DOBRODELNO DRUŠTVO«

Gdč. Fani Bizjak daruje v spomin blagopokojne mame, g. Marije Bizjak, 1000.— lir.

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE SV. DRUŽINE«

P. n. Marija Mantegna 500; Asmalija Celjnšek 50; dobrotnica iz Amerike 600; čislana družina Pavla in v Gorici 500; nekatere družine v Števerjanu 1500; N. N. 2000; Ivana Bizjak v spomin blagopokojne matere Marije Bizjak 1000; Neimenovani iz Sovodenj 110; ing. Lovrenc Stojan, Trst 240; Primožič Slavka, Gorica 200.— lir.

Srčna hvala vsem dobrotnikom naših sirot in zagotovilo hvaležnosti in molitve!

ZAHVALA

Podpisani se prav pristrčno zahvaljujemo vsem, ki so ob priški boleznih, smrti in pogrebu naše drage matere, stare matere in tašče

Emilije vd. Brumat roj. Goffo

kakor koli izkazali blagi preminuli spoštovanje in usmiljeno ljubezen, nam pa plemenito sočutje. Posebno hvaležnost dolgujemo g. zdravniku dr. ju Grusovinu za požrtvovalno skrb in prevzvišeno mu knez nadškofu msgr. Margottiju za tolažilno pismo in nadpastirski blagoslov. Potem se zahvaljujemo celokupnemu stolnemu kapitulju in vsej č. goriški duhovščini, č. redovnicam, članicam dekliške Marijine družbe in številnim pobožnim dušam obeh narodnosti za molitve, darovane in naročene sv. maše, udeležbo pri pogrebu in cvetje. V posebno tolažbo nam je bila velika udeležba dragih rojakov iz Šempetra, ki so ob tej priliki pokazali, kako priljubljena je bila med domačini naša rajnica.

Prav toplo zahvalo moramo izreči tudi slovenskima članoma goriškega mestnega sveta, vodstvom politične organizacije, članom mestnega plemstva in drugim odličnim izobražencem, ki so blagosvolili spremljati na zadnji poti našo nepozabno mater, čeprav je bilo njeno življenje tako tiho in skromno, da širša javnost zanjo sploh ni vedela.

V zahvalo se bo njen sin kanonik skozi trideset dni vsak dan pri sv. daritvi poleg rajne matere prav posebno spominjal vseh tistih, ki so bili v teh dneh družinske žalosti z nami združeni, in vseh njihovih dragih rajnih.

V Gorici dne 11. VII. 1949

Člani družin Brumat in Lenkič

Novice

Smrtna kosa

Dne 8. julija je odšla lepo previdena od svojega sina iz solzne doline v večnost gospa Emilija Brumat, posestnica in upokojena poštna uradnica. Dočakala je blizu 79 let. Bila je žena močna v trpljenju, skromna, tiha, vsem dobrotna in bogaboječa v življenju. Pogreb se je vršil 11. julija iz cerkve Srca Jezusa sovega na goriško mestno pokopališče. Preč. monsiniorju — opatu dr. Mirku in vsem preostalim iz Brumatove družine izrekamo globoko sožalje ob bridki zgubi, ki pa je za rajno mamo le dobiček. Naj ji sveti večna luč!

Važno za begunce

Notranje ministristvo v Rimu je izdalo nove odredbe glede bivanja tujcev v državi in določilo, da morajo zapustiti državno ozemlje: 1) vsi oni, ki so svoječasno dobili rumene izkaznice za bivanje (sogioorno), 2) vsi, katerim je dovoljenje za bivanje poteklo in 3) vsi, ki nimajo kakega veljavnega dokumenta. Ti predpisi pa ne veljajo za osebe, ki so optirale za Italijo in ljudi, ki jih oskrbuje mednarodna organizacija za begunce (IRO), katere ima svoj urad v Gorici, ulica Morelli 37. Ti slednji morajo do 15. julija t. l. dobiti pri imenovani ustanovi posebno osebno izkaznico, ki jo bo potrdila pristojna policijska oblast.

Kdor se ne javi in ne dvigne izkaznice, izgubi vse pravice in ugodnosti, ki jih nudi organizacija IRO.

Zlata maša

Dne 23. julija bo obhajal 50 letnico svojega mašništva vlč. g. Mihael Kragelj, upokojeni župnik v Šempasu na Vipavskem. G. Kragelj je prišel v Šempas takoj po prvi svetovni vojni, je ostal v prijazni vasi tudi po upokojitvi in bo med svojimi bivšimi župljani praznoval tudi svojo zlato sv. mašo. Želimo mu še mnogo zdravih let, vsaj do bisernel

tero se je vedno postavljalo. Kaj hočemo, vsak se proslavi, kakor se more!

Žal, Dominiku ni bilo mnogo do dobrih jedi.

Še manj mu je bilo do lova. Vsakokrat se je razsrdil, če je izvedel, da je kdo streljal na nesrečnega galeba, ki se je hotel spočiti na Cobu.

»Nič ne rečem, ako gre človek na lov, če od lova živi. Toda kar zgrozim se, ko slišim, da kdo ubija, samo da ubija, ker se mi smili vsako trpeče bitje.«

Odslej je še rajši hodil sam na sprehod, kjer je lahko v miru premišljal kakor mu je narekovalo srce.

A ni bil dolgo sam. Ribičji in kmetje so se kmalu seznanili z visokim mladenčcem, Dominiku pa tudi njegova apostolska narava ni dala,

da bi se ogibal pomenkom s prostim človekom. Kajkrat so prišli celo v razpravljanje o verskih vprašanjih, da je moral pobijati najbolj robate ugovore in tako nepričakovano natolečevanje, kakršnega niti v Parizu zlepa ne najdeš.

Ker pa se je prišel v Noirmoutier odpočiti, si je kupil čoln na jadra in ga sam krmaril. Zdaj je bil zopet sam.

Gospa Yholdy ni bila posebno zadovoljna, ko si je Dominik nabavil čolnič. Kadar je morje mirno, se s tako malo jadrnico prav lahko in prijetno vozariš, kadar pa zaplešejo vetrovi, je mnogo bolj nevarno... No, Dominik je bil pameten mladenič in tudi plavati je znal izvrstno, pa se je kmalu pomirila.

Posebno rad se je vozil po zalivu, kadar je pihljal veter, da se je čoln

vzpenjal kakor konjiček, če ga stisneš z ostrogami. V čolnu je bil vsaj sam in je lahko razmišljal po mili volji.

Misli so se mu venomer vračale na župnika Firmina, od katerega se vedno ni bilo nobenega glasu. Dominiku se je zdel ta molk zmerom bolj čuden in svoje začudenje je izrazil tudi duhovniku, ki je prišel z deco v Claire in ki je žepnika Firmina dobro poznal.

»Kolikor ga jaz poznam, ne morem reči, da bi bil zadnji pri pisanju. Zato se mi res prav čudno zdi, da Vam še ni odpisal.«

Dominik je pisal vsak drugi dan in vsako pismo sam odnesel v biralniki v pristanišču. Odgovora pa ni bilo in ga ni bilo...

Nekega večera je bil še bolj potrto kot drugič, pa se ni vrnil ob

obali, marveč je krenil kar skozi drevored in prišel do kapelice, ki so jo imenovali »Kapelica v gozdu« in je veljala kot župna cerkev za one, ki so stanovali v letnih vilah. Tu je kaj je prebival Jezus v sv. Rešnjem Telesu in Dominika je gnalo, da mu razkrije svoje bolečine. Iz razbičane ga srca mu je privrela goreča prošnja: »De profundis clamavi ad Te, Domine, Domine exaudi vocem meam... Gospod, iz globočine svoje bridkosti Te kličem, usliši me!« Kapelica je bila prazna. Dominik je ogledoval križev pot na steni in slika Boga Očeta, ki je nad oltarjem nekako kljubovalno in simbolično kazal svojega križanega Sina... Skozi priprta vrata je bilo čuti veter, ki je tulil v vrhovih borov in hrastov, in Dominiku se je zdelo, da ga hoče Bog spomniti, da se moramo na tem

svetu boriti ponoči in podnevi, boriti v samotni in v navidezni zapuščenosti. Žalosten je vstal, vendar je čutil v sebi novega poguma in novih moči. Oni, ki je rekel: »Pridite k meni vsi, ki trpite!« je izpolnil svojo obljubo.

Prekrižal se je in stopil iz kapelice. V istem hipu pride mimo Lovlita, ki je skoraj ni videl, že kar so dospeli v Noirmoutier. Pod pazduho je nesla lopar, s katerim se igra tenis, izpod bele čopice pa so se silili bujni pšenični lasje. Bila je videti tako mlada in odlična in sto brez vseh skrbi, ki so trle Dominika, da jo je pogledal skoraj nekoliko zavidno.

Tudi Lolita je strmela, ko ga je zagledala pobitega.

(Dalje)